

ДНЕВНИКЪ

(стенографически)

на

II-то обикновено Народно Събрание.

XXXVII ЗАСЕДАНИЕ, ПОНЕДЪЛНИКЪ, 19 МАЙ 1880 ГОД.

(Подъ предсѣдателството на Д-ръ Браделя — Начало въ 1 часа и 15 мин. подиръ пладнѣ.)

Предсѣдателъ: ще се чете списъкъ.

Славейковъ: Генералша Скобелева ще дойде и азъ ще моля Събранието да стане и да я поздрави. (Генералша Скобельева като дойде, ржко-плескане и шумно викане, „да живѣе“ Руский Консулъ, който я придружаваше, проговори нѣколко признателни и поздравителни думи отъ страна на сина ѝ и на цѣлъ Руский Народъ. Когато спомена нейния Синъ, гръмогласно „да живѣе“, и при споменуванието на руский Народъ продължително „Ура“)

Секр. Золотовъ: (Чете списъкъ) На 17 Май отсѫтствувахъ, Стоичко Стояновъ, Иос. Ковачовъ; П. Горбановъ, Трифонъ Шановъ, Нино Петровъ, Дръ. Молловъ, Елиск. Климентъ Браницки, Даскаль Тодоръ Стамболовъ, Живковъ, Тишевъ, Дръ Брадель, Г. Кирковъ, Дръ Антоновъ, Бурмовъ, Бекиръ Хасанъ Ефенди, Драганъ Цанковъ, Начовичъ, Савва Ивановъ, Атанасъ Кунчовъ, Костаки Буюклуоглу, Симеонъ, Преславски, Тодоръ Икономовъ.

Предсѣдателъ: Отъ 172 депутати, 37 касирали и за допълнение, 25 отсѫтствуваха, всичко 62, присѫтствуваха 110, има винагласие и Събранието се отваря.

Ще се чете 34 протоколъ.

Секр. Баларевъ: (Чете протоколъ отъ 34 засѣданіе.)

Предсѣдателъ: Имали нѣкой да забѣлѣжи върху четениетъ протоколъ? (Нѣма) Значи че се

приема. На дневенъ редъ, както знае Народното Събрание, е „Уставътъ за Гражданското и Уголовно Съдопроизводство.“ Народното Събрание трѣба да се произнесе сега, да ли ще го предаде въ комисия, или ще го глѣда като внесенъ споредъ 51 членъ на Конституцията. А колкото за приемванието въ идущата Сесия, да ли да се преглѣда, това зависи отъ Народното Събрание.

Грънчаровъ: Въ миналото засѣдание въ Събота доста се говори по този предметъ. Еднитѣ говориха, да се тури този Законъ за съдопроизводството по Гражданскиятъ и Уголовни дѣла въ дѣйствие и въ идущата Сесия да го преглѣдати. Наистина, това щѣщие да биде добре, но азъ не намирамъ за това никаква законна почва. Може ли Народното Събрание да даде пълномощие на Министра, да се тури въ дѣйствие единъ законъ не приетъ отъ Народното Събрание. Знаемъ, че 44 чл. отъ Конституцията изисква, за да биде законъ, да се обсѫди и да се приеме отъ Народното Събрание. Нѣкои си сѫ основаватъ на 50 чл. отъ Конституцията, че можемъ да давамъ такива права на Министра. Но 50 чл. не се отнася къмъ това, Той назвава (чете го) — Законътъ неможе иначе, освѣнъ да се приеме отъ Народното Събрание. За това, като знаемъ всички, че времето ни е малко и отъ друга страна, не можътъ да останатъ Мировитѣ Съдии безъ този законъ, а да избѣгнемъ протаканието и да има законна си-

ла, то най добръ, мисля, ще бъде, да вотирами проектът глава по глава, и всякий, който има нѣкои бѣлѣжи, да ги каже и тогава да се тури този законъ въ дѣйствие, когато се приеме. Въ всѣки единъ законъ, щомъ се покажжът не добри страни, Народното Събрание е свободно да ги измѣнява. Ако го приемемъ по този начинъ, то колкото несгодности се покажжът, Народното Събрание може да ги поправи въ идущата сессия, и той трѣба да се приеме по законенъ путь.

Стефанъ Поповъ: Преди да разискваме този въпросъ, трѣба да се рѣши, щели се продължи сессията по вече отъ опредѣленото време за да знаемъ, колкото време има Събранието на расположение. За да се продължи сессията, трѣба да помолимъ Негово Височество за това, защото ни оставатъ само 3 дена до свършванието на сессията.

Мин. Цанковъ: Ако Народното Събрание изяви желание, да се помоли Негово Височество за продължение, то може да се произнесе и азъ ще имамъ честь да го предложя на Негово Височество.

Д-ръ Минчовичъ: Г-да! Азъ считамъ за длѣжностъ, да обрна вашето сериозно внимание върху дневния въпросъ, който е отъ голѣма важностъ. Въ миналото засѣдание, нѣкои отъ Г-да представителитѣ, безъ да размислятъ зрѣло, предложиха да приемемъ законътъ, внесенъ отъ Г-на Министра на Правосѫдието, безъ да го обсѫдимъ. Преди да отговоря на това предложение, азъ ще обрна вниманието на Г-да представителитѣ и ще попитамъ: имали ли Г-да Конституция, която е основний Законъ на нашето Княжество, върху която трѣба да се градятъ и да ставатъ всички наши други Закони или не? Заклели сми се тѣржественно тута, че ще пазимъ Конституцията и да я ненарушавамъ. За това ми е чудно, какъ нѣкои отъ представителитѣ се осмѣлиха да направятъ едно предложение толкова неумѣстно и противо Конституционно. (Гласове: Не, не!) Казвамъ противо Конституционно и ако се прочете, то се види, че Конституцията гласи, че единъ законъ, безъ да се обсѫди въ Народното Събрание, неможе да се приеме. Тогава Г-да, азъ се чудя, какъ се предложи такова едно предложение. Може обаче нѣкой отъ присѫствуващи представители да върази, че това е една привременна мѣрка, и защото е кжо времето, то въ идущата сесия ще имамъ достаточни време да обсѫдимъ и разглѣдаме този Законопроектъ. Азъ ще въразя, че ние трѣба да обсѫждами законите преди да ги приемемъ. Промѣняванието на закона е твърдѣ лесно, но има и своята голѣма неудобность. Единъ законъ неможе да има неограничена сила, когато се промѣнява често; той неможе да се уважава и почита отъ населението. За това Г-да, азъ съмъ противенъ на това, и по мое мнѣ-

ние бихъ предпочелъ за сега, да оставимъ това предложение до идущата сесия, когато ще имамъ достаточно време да разглѣждамъ този законъ по обширно. Понеже времето е кжо и понеже Г-нъ Министъръ на Правосѫдието заяви тукъ, че този Законопроектъ е единъ сборъ, събранъ отъ временитѣ Правила, които днесъ сѫществуватъ и по които нашите окрѣжни сѫдилища дѣйствуватъ, питамъ: защо да не може въ разстояние на 3 или 4 мѣсѣца да се рѣководятъ и мировии тѣ сѫдии, и да се не водятъ и практикуватъ по тѣзи временни правила. За това, да оставимъ разискванието на този Законопроектъ, да го размислимъ добръ, и да го удобримъ въ идущата сесия; и азъ вѣрвамъ, мнозина отъ Г-да Представителитѣ ще сподѣлятъ моето мнѣние.

Мин. Стояновъ: Имахъ честь да кажа още онзи денъ на почитаемото Събрание, че Проектъ споредъ възможността и силата ми, можеха да се пригответъ, а и че оставатъ още други проекти за внасение; азъ заявихъ, че трѣба да вървятъ споредъ обикновенитѣ формаленъ путь въ нашето законодателство. Законътъ трѣба включително да се вотира, и послѣ да се санкционира отъ Главата на Държавата. Предложението бѣше се родило отъ това, че Събранието, като предвижда, че споредъ кжсната на времето не ще може да преглѣда всички тѣзи Законопроекти, за да се турятъ въ дѣйствие до идущето Събрание, до дѣто да се разглѣдатъ, обсѫдятъ и приематъ окончателно. Азъ отъ своя страна заявихъ, че предложението излѣзе отъ Събранието и Събранието е волно, да даде такъвъ или инакъвъ ходъ на това предложение. Колкото за самиятъ проектъ като чухъ, искахъ думата, да отговоря на почитаемий ораторъ предговоривши, който тъй между друго каза, защо сегашнитѣ правила, които опредѣяватъ сѫдоизводството за гражданситетъ и уголовни дѣла, защо да не могътъ по тѣхъ да се рѣководятъ и Мировитѣ сѫдии? Азъ мисля, че отъ всички наши дебати, които имахъ отъ начало, слѣдъ, като се введе самия Законопроектъ, доволно ясно се видѣ, че то не е тъй; излазя, че почитаемий ораторъ не е съглѣдалъ, че сѫществуващи форми и правила се отнасятъ до окр. сѫдилища, до апелативнитѣ и Върховнитѣ Сѫдъ. А мировия Институтъ като ново учрѣдение трѣба да има своите правила въ сѫдоизводството. Азъ казахъ, че сегашниятъ Законопроектъ е черпанъ отъ извѣстно намъ родствено русско законодателство, и всички наши временни правила сѫ взети отъ тамъ съ тая разлика, щото се е глѣдало да се приспособятъ къмъ нашите условия и къмъ нашия животъ. Тъй сѫщо и този новъ мировий институтъ трѣба да се приспособи, да отговоря на нашите нужди и на нашите условия. Азъ невѣрвамъ, че може нѣкой да каже, че този инсти-

тутъ не отговаря на нашия животъ, до дъто не е преминалъ въ практика, а бѫдущето може да ни покаже това.

Славейковъ: Г-да, твърдѣ добрѣ помните всички, че завчера се разисква този въпросъ. Желателно би било, или да се пристъпи до едно рѣщение, да не закачами да хабимъ времето, или да чуемъ нѣщо ново. Дѣйствително, отъ предговоривши, преди Г-нъ Министра на правосѫдието, ние не чухми нищо друго освѣнъ едно: чудно, чудно и чудно, а най послѣ дойдохме да се зачудимъ и ние! (Веселостъ.) Чудно е за това, че всичко, което говорихми завчера и на което Г-нъ Министъ бѣше принуденъ да отговаря, той го пакъ повтори. Предговоривши каза, че не трѣба да склонявами да приемемъ единъ проектъ, когото неможемъ да разглѣждами; а за чудение е, че това се говори завчера тоже. Още пѣ за чудение е за това, че можемъ съ временнитѣ правила да караме работата до идущата сессия. Съгласили се бѣхми за това, че временнитѣ правила като неможемъ да преглѣдами, сега законопроектъ, ще слѣдватъ въ дѣйствие. Но законопроектъ, който се представя тукъ, не е само за временнитѣ правила, но има доволно много нѣщо, а именно дѣто се отнася до окр. сѫдилища, които зематъ сега друга посока. Освенъ това, ввежда се другъ институтъ — институтъ на мировийтѣ сѫдилища, но за които вѣче въ временнитѣ правила нищо не сѫществува. Освенъ това да се приеме онова отъ временнитѣ правила, което се касае до окръжнитѣ сѫдилища и да се приспособи на мировийтѣ сѫдилища, то пакъ неможе да го има; защото има много привнесено, което тоже иска да се разисква и разглѣжда отъ насъ. Всичца сми увѣрени и съгласни, че неможемъ да ги приемемъ, безъ да ги обсѫждами и вотирами. Освенъ това има още 3 или 4 Законопроекта, които азъ не съмъ видѣлъ и незнамъ, да ли ще ги видимъ въ продължение на тази сессия. Много добрѣ забѣлѣжи Г-нъ Грънчаровъ, че можемъ да направимъ 2 нѣща; но 2 дни подъ една мишка се не носятъ. Отъ една страна времето е късо, а отъ друга страна да вотирами единъ законъ, който да подлѣжи на измѣнѣніе, но по който въ време на неговото дѣйствие ще се сѫдятъ хора за животъ и смърть, — това неможе да бѫде. Имами при това и други работи, които безъ друго трѣба да се преглѣдатъ, — Г-нъ Министъ на Външнитѣ Дѣла каза, че това зависи отъ Народното Събрание да се продължи сессията за 4 или 5 дена, най дѣло за 10 дена. Завчера забѣлѣжихъ, че въ два мѣсесца неможемъ всичкитѣ закони да разисками и да направимъ така, да бѫдатъ безъ кусуръ. Има държави, които сѫществуватъ отъ 1000 години и тѣ всѣка сессия измѣняватъ Законите. И на насъ нещо това да избѣгне. Ако е да продължимъ за-

сѣдането 4 или 5 дни, то тия закони, които предлѣжатъ на разискване, изискватъ още цѣлъ мѣсецъ време. А за мѣсецъ време работи полски се отварятъ, и ние неможемъ да останемъ тукъ. Г-нъ предговоривши забѣлѣжи, че за сега да останатъ временнитѣ правила въ дѣйствие на основание, както и Г-нъ Грънчаровъ каза, на 44, 47 до 50 членове на Конст., че тий така били гласили. Дѣйствително 50 членъ, както искатъ да го тълкуватъ пѣкои другари, казва какъ да се прилагатъ закони-тѣ. Но това, за което се говори, то не е още законъ отъ камарата, защото знаете, че временнитѣ правила не сѫ още удобрени отъ едно Народ. Събрание и че доволно закони се практикуватъ, безъ Народно Събрание; но само съ единъ указъ на Негово Височество можаха да се практикуватъ. Тий щото азъ мисля безъ да вотирами, безъ да направимъ пребръзано единъ законъ и безъ да се противимъ, да кажемъ, че онова, което не сми вотирили не е и неприложимо у насъ; можемъ да хвамемъ пѣтъ, по който да има исходъ; така щото за този законъ на себе ние отговорностъ не земами. Ние предоставямъ само право на Г-на Министра чрезъ указъ отъ Негово Височество да въведе въ дѣйствие онова, което му се вижда за нуждно, и ние въ идущата сессия ще го разглѣждами и онова, което има да се измѣни, ще измѣнимъ. Ние приемамъ за възможно, да останатъ временнитѣ правила за сѫдоустройството и за мировийтѣ сѫдилища. Но сегашнитѣ временни правила за мировийтѣ сѫдилища сѫ неприспособими. Сѫдоустройството приехми, приемахми и Мировийтѣ сѫдилища, и за това неможемъ да вървимъ по нататъкъ по сѫщите правила, които се практикуватъ безъ нашето знание. За това да останатъ и тия така до тогава, когато ще имами време да ги разисквамъ, а сега неможемъ да кажемъ чито да, нито не. За това като пътищивами, не да приемамъ, защото неможемъ да приемемъ нѣщо, което не сми обсѫждали, нито да отблѣсвами, защото неможемъ да отблѣсвами единъ законъ безъ причина, но само да предоставимъ на Г-на Министра да практикува тѣзи проектирани закони чрезъ Княжеския указъ, а ние за това ще се произнесемъ въ идущата сессия, когато ще имами по вече време. (Гласове: Съгласни!).

Мин. Цанковъ: Искамъ да поправя думотѣ на единъ предговоривши, че ако желае Нар. Събрание да продължи сессията, то може да стане. Нѣ Конституцията казва, че съ съгласието на Княза и Нар. Събрание може да стане такова продължение; това ще каже, че ако Нар. Събрание пожелае, ще се предложи на Н. Височество това желание, и ако се съгласи Н. Височество, то може да се продължи. Като поправямъ тая забѣлѣжка, искамъ да кажа, ка-

ко и другите предговоривши казаха, че Нар. Събрание желае по-скоро да се свърши дългото. Истина го мислимъ така да се свърши, защото ако работата бънне вървяла редовно, тогава Нар. Събрание нъмаше нужда да се продължава сесията, и по лъсно щънше да бъде и за Министерствата; защото тъ по лъсно можаха да се распореждатъ съ работите си, когато нъматъ работа въ Нар. Събрание, дъто тръба да се занимаватъ. За това азъ би помогли Нар. Събрание отъ страна на другарите ми, да побързамъ по-скоро, а особено съ бюджетът.

Симидовъ: Г-нъ Русчюский депутатъ говори за проектътъ, когото имами отъ 5 дена въ ръцѣтъ си. Той каза, че ако да го приемемъ, щъли сми да престанемъ Конституцията. 44 чл. на Конст. казва. (Чете го.) Азъ мисля, че Нар. Събрание до толкова е размислило този проектъ, щото може сега глава по глава да го разглѣда, и който има бѣлѣжи, може да ги направи. Азъ не виждамъ въ това никакво препълнение.

Грънчаровъ: Г-нъ Славейковъ каза, че този проектъ за съдопроизводството наистина е отъ голъма важностъ, защото съ него ще се осъждатъ хора на затворъ, но каза въ сѫщото време, че неможемъ да бързамъ за да го приемемъ, и че може да се направи така, щото г-нъ Министъръ съ единъ указъ отъ Княза да го тури въ действие. Въ Конституцията виждамъ въ нѣколко членове, какъ ставатъ законитъ, и нито единъ не казва, че законитъ могатъ да се турятъ въ действие съ единъ Княжески указъ освѣнъ 47 чл., който гласи, че когато държавата е въ нѣкаква опасностъ, могатъ да се турятъ такива закони само съ силата на единъ указъ, и могатъ да ставатъ распореждения по административнѣ управлѣния. Сега моля г-на Славейкова, да ни покаже, кой членъ въ Конст. дава право, да се турятъ въ действие закони само съ единъ указъ отъ Княза, безъ да сѫ приети отъ Нар. Събрание.

Т. Станчовъ: Азъ не искамъ, г-да, да продължавамъ, но особено и частно искамъ да отговоря на г-на оратора, който се е застранилъ, да ли ще пазимъ Конституцията и да ли сми опазили клетвата, която дадохми за нея. Азъ просто ще покажя на дѣвѣ нѣща, че ако ние днесъ не оставимъ този законъ да се практикува отъ надлежниятъ Министъръ, то и съдостроителното прието онзи денъ, тръба да стане мъртва буква или въ вторий случай да се въведе въ действие оная частъ, която вѣче бѣхми захванали. Съгласни сми да се практикува този законъ, но незнамъ какво да правимъ. Ако го предоставимъ да се практикува подъ отговорността на надлежниятъ Министъръ, то нѣма да направимъ смъртенъ грѣхъ противъ Конст., 44 чл. отъ Конст. съдържава, че се дава право на нашата камара да

обсѫждава законопроектъ, а не безусловно да ги приема. Ако не обсѫдимъ тозъ законъ, ще направимъ още по злѣ; За това по добре е, като не нарушавамъ никой членъ отъ Конст., да си запазимъ правото да обсѫдимъ и утвърдимъ този законопроектъ въ идущата сесия.

Д-ръ Минчевичъ: Ако не се лъжа, г-нъ Мин. на правосѫдието каза, че повечето статии отъ законопроекта за устройството сѫ земени отъ времененъ правила, и че тозъ законопроектъ се прави само за улеснение на мировите сѫдии. Колкото на думите на г-на представителя Симидова, ще въразя, че той самичъкъ прочете членътъ отъ Конст., който гласи, че неможе да се приеме единъ законъ, когато не сми го обсѫдвали.

Прѣдсѣд.: Съ такива възражения г-дане ще да се рѣши въпросътъ това излиза до частни разговори.

Митр. Мелетий: Искамъ да кажа нѣколко думи, за да избѣгнемъ отъ тия противорѣчия и да не влязатъ въ близкодно положение. Тукъ се е внесълъ единъ законопроектъ на обсѫдение, а ние не го обсѫдвали. Азъ такова пълномощие немога да призная; или да остане мѣчишкомъ за въ бѫдещата сесия и министра както ще да прави, или да поискамъ дозволение за 10 дни да се продължи сесията. Азъ отъ моя страна предлагамъ да се продължи Събранието.

Славейковъ: Излишно ще бъде, да повтарямъ думите си и да моля камарата да проси разрешение за продължение на сесията, защото и съ продължение на единъ мѣсецъ пакъ не ще да го свършимъ. Странно ми е, какъ Н. Високо-Преосвященство мисли, че внесения законопроектъ може да се свърши, като освѣнъ този законопроектъ имами още 3 или 4 внесени, които оставатъ неразглѣдани. Азъ пакъ повтарямъ, че и за два мѣсеки неможемъ да свършимъ работа. Има хора, които могатъ вътрѣ въ единъ часъ да разсѫдятъ единъ законъ, но ние да го претъркали и насамъ и на тамъ, доде приемемъ единъ законъ, пакъ мѣсецъ ни не стига. Искамъ да забѣлѣжъ на г-на Грънчарова, който пита да ли има въ Конст. нѣкой членъ, по който да може да се предостави на г-на Министра да практикува единъ законъ неприетъ отъ Нар. Събрание. Това дѣйствително е въ нашите рѣци, защото Конст., като е предлежало, е рѣшила, че Събранието ще застѣдава два мѣсяца въ годината, и е имала предъ видъ, че много законопроекти ще останатъ не разглѣдани и не рѣшени; и до днесъ видимъ, че се практикуватъ закони и наредби, които и до днесъ не сми могли да ги обсѫдимъ, защото неможемъ да ги разглѣдами. За това и тозъ законъ може да се практикува като временни правила до идущата сесия, подъ отговорността на надлежниятъ М-ръ: Вие знаете, че по-на-

предъ станаха и други законопроекти; и азъ мисля, че не направихме ни една пагубна цѣль, ако ги отложихми за до година; и за това не виждамъ причини, по които да неможемъ да направимъ така и сътътъ законопроектъ, безъ да се прещирами.

II. Станчовъ: Г-да, въ едно отъ последниятъ засѣдания азъ бѣхъ единъ отъ депутатите, които предложиха да се отложи разискването на въпроса за днесъ. Въпросътъ сега е на разглеждане и се разисква. Че времето е кжсо, това е извѣстно на всички ни, но азъ не съмъ никакъ съгласенъ, че заради това трѣба да дадемъ на Министерството едно пълномощие, таквось каквото намъ сѫ дали другите. Великото Нар. Събрание ние дало пълномощие да нареддами закони, но ние това пълномощие неможемъ да го дадемъ на други. Тъй като ние практикувамъ статутъ, то и всяко Министерство има право да практикува членовете на Конст. и нашето Събрание може да търси отчетъ за всичко, което тѣ извѣршатъ.

Г-нъ министръ на външнитъ дѣла каза, че ако искамъ продължението на сесията, може да стане това съ съгласието на Княза, да се продължи за нѣколко време. Азъ съмъ съгласенъ, но да се не продължава по вече отъ 7 или 8 дена. Въ продължение на това време ще ли можемъ да свършимъ най неизбѣжнитъ работи, за които стана толкова говорение? Най неизбѣжното ни е бюджета и народната гвардия, но неизбѣжно е и сѫдоустройството, за което положихми каква-годѣ основа както за ми-ровитъ сѫдове, така и за окрѣжнитъ и апелативнитъ. Сега имамъ два законопроекта внесени въ министрътъ засѣдание, за които се съгласихми да се произнесемъ: да ли ще ги разглѣждамъ чрезъ комисията и въ 3—4 дена като имамъ време да ги обсѫдимъ, или днесъ ще ги разглѣждамъ направо и исцѣло, като земемъ предъ видъ, че сми ги вѣче преглѣдади и че сѫ отъ крайна неизбѣжностъ. За това да не продължавамъ работата, но да се произнесемъ, приемамъ ли ги, или не; защото само така разбирамъ единъ законъ да влѣзе въ практика; а че можемъ да го допълнимъ въ идущата сесия, това се разбира. Единъ отъ ораторите каза, че другите държави, които сѫществуватъ отъ хиляди години, пакъ въ всяка сесия правятъ промѣнения и дошилнения на своите закони, което можемъ да направимъ и ние. Но моето мнѣние, и мисля, че повечето депутати сѫ съгласни съ мене:

- 1) Да се произнесемъ, че желаемъ да се продължи сесията до края на мѣсецъ;
- 2) Да приемемъ исцѣло тѣзи два законопроекта, като направи всѣкой свойъ забѣлѣжки върху тѣхъ, и
- 3) Г-нъ министръ на правосѫдието да внесе до

края на сесията, колкото може законопроекти, за да можемъ да ги обсѫдимъ, но никакъ да не давамъ пълномощие на министрите, да практикуватъ закони не приети отъ Нар. Събрание.

М-ръ Каравеловъ: Тука се подига въпросътъ за продължение на сесията. Намъ трѣба да я продължимъ до 1-о число. Бюджета не може по рано да се свърши, до дѣто не приемемъ тѣзи законопроекти, отъ които зависятъ расходите. Отъ ланския бюджетъ за нѣкои окрѣзи нѣма никакви свѣдѣния. Азъ можъ да представя дохода и расхода утре или удруги денъ. Всички приходи сѫ 22,000.000 фр. и да го разглѣда комисията трѣбать два три дена; тоже постъ и на Събранието ще трѣбать 2—3 дена за удобрение. Първата обязанностъ на Народ. Събрание е да одобри бюджета, за който въпросъ, мисля, ще трѣбать нѣколко дни. (Гласове: Съгласни.) А колкото за този законъ, то да прави Народ. Събрание както ще. Може да упълномощи г-на министра на правосѫдието, защото и министрътъ може да прилага вр. прав., за които той отговаря предъ Събранието. Но на мѣсто да се прещирами, можемъ да ги разглѣждамъ въ тѣзи два дена и другъ да се не ввежда.

Митр. Мелетий: Именно ще да кажа, че единъ министръ своеvolно ако е приложилъ въ дѣйствие единъ законъ, то той отговаря за това предъ идущето Народ. Събрание. Колкото за продължение на Събранието, то да помолимъ Нег. Височество да продължи сесията баремъ до 1-й идущий мѣсецъ. (Гласове: Искърпано!)

Ик. П. Тодоръ: Ние не можемъ сега да оставимъ нашето сѫдоустройство на половина. Ние направихми отъ 31 окр. сѫдилица само 10, и то е вѣче дѣло свършено и прието; остава само да се санкционира отъ Княза и да се положи въ дѣйствие. Назначихми мѣста и пунктове, опредѣлихми всички учрѣждения какъ да ставатъ, и ако сега тѣхъ не снабдимъ съ закони, то ще дойде да се попитами: за какво всичко това направихми, като нѣма законъ, по който да дѣйствува? Ако не се приложатъ въ дѣйствие, то пакъ нѣма смисъль, че сми правили сѫдоустройство; и по какво ще се водятъ тѣ? Трѣба да се попитами, какво да направимъ: работата е дѣлга, а времето кжсо. Да направимъ пълномощия, за това не намирамъ основание въ Конституцията. Народ. Събрание нѣма такова право да опълномощява другого. Единъ пакъ само, споредъ менъ, има и този пакъ е: внесенитъ два законопроекта, да се разглѣдатъ и ако се внесатъ тѣже други, Нар. Събрание да се съгласи, да ги разгледа глава по глава. Ако се правятъ забѣлѣжки върху нѣкой членъ, да ставатъ малко разисквания. По този начинъ да се приематъ, или да се вотиратъ исцѣло и постъ

да се санкциониратъ, и бѫдящето Народ. Събрание ще назначи комисия, която да ги разглѣда, и тогава ще се разискватъ въ Народ. Събрание. По този начинъ не ще да губимъ време. Законътъ може да се приложи въ дѣйствие споредъ устройството, което се вѣче прие. Колкото за продължение на сессията, то се съгласявамъ да помолимъ Нег. Височество, по крайнѣй мѣрѣ да продължи сессията до 10 денонощия, и въ тѣзи 10 денонощия да можемъ да облечемъ законъ въ законна форма. За това предлагамъ пона-предъ да се попита Народ. Събрание, да ли намира за добро да се продължи сессията до 10 денонощия, а ако не се приеме, тогава ще видимъ, какъ ще излѣземъ отъ това затруднително положение.

Мин. Каравеловъ: Тука се чу, че Народ. Събрание може да вотира именно въпроса, че на министрите се предоставя правото да турятъ единъ законъ въ дѣйствие, безъ да се разглѣждатъ. Отъ друга страна се каза, че се не бѣрза, за да не стане нѣкоя грѣшка. Щомъ става въпросъ да се упълномощатъ министрите, то може да стане въпросъ да се вотира глава по глава. Опасността е сѫщата, ако я има — но азъ не вѣрвамъ, че има нѣкоя опасностъ. Ако се съгласихъ вѣче за принципа въ сѫдилищата, то е по добрѣ и да подкачимъ, да ги разглѣждатъ глава по глава, защото, както казахъ, има още два три дена преди да се внесе бюджета.

Славейковъ: Говори се за пълномощието, което да предоставимъ на г-на министра на правосѫдието. Азъ мисля, че това е съвършенно излишно и добре е казалъ единъ отъ г-да депутати, че ние не можемъ да си дадемъ пълномощието, което намъ е дадено отъ народа. Говори се послѣ, че трѣба да се вотира този законъ: единъ каза глава по глава, други изсѣло, а трети членъ по членъ. И какво излѣзе отъ това? Ще ли можемъ да свършимъ, ако го вотирами членъ по членъ? Има още 3, 4 други закони, които трѣба да се свършатъ. Споредъ менъ, не можемъ да идемъ така презъ купъ за гроши, защото работата е твърдѣ важна, и ако го вотирами иссѣло, тогава ще се каже, че ние не разбирами работата и не разбирами конституционалните предписания. Въ една сесия, истина, не можемъ да свършимъ всички закони, по онова, което приемемъ, трѣба да биде иѣлно. Ние не трѣба да предрѣшавамъ нищо, защото всичца сми отговорни за това. Иначе ако слѣпенката вотирами глава по глава, може да се каже, че едикой си човѣкъ билъ обѣсенъ или осъденъ по вашии закони. Азъ мисля, че такава отговорностъ не можемъ да приемемъ. Най добрѣ ще биде, да оставимъ този законопроектъ на министра, за да го практикува на своя отговорностъ до бѫдящата сесия.

Мин. Каравеловъ: Г-нъ Славейковъ каза, че не трѣба така лесно да вотирами този законъ, и че министрътъ безъ пълномощие отъ Народ. Събрание може да земе такива мѣрки по сѫдилищата и че Народ. Събрание не може да приеме отговорността на себе си, че този се обѣсили и пр. Ако е така, тогава не зная, какъ може министрътъ да земе на себе си отговорността? Азъ мисля, че по добрѣ е да се разглѣда глава по глава. Въобще трѣба да се покаже въпросътъ ясно: искамъ ли да се въведе новото сѫдоустройство и сѫдопроизводство, или не? Ако не искамъ, тогава ще остане старото сѫдоустройство, а новото ще остане въ бѫдящата сесия да се уреди. Другъ ижтѣ нѣма.

П. Станчовъ: По поводъ на исканитѣ думи отъ г-на Каравелова, както и на г-на Славейкова, има да направи нѣкое забѣлѣжки. Г-нъ Славейковъ дохожда съ говора си въ голѣмо противорѣчие. Той каза, че не трѣба да давамъ пълномощие на министерството, но при това изяви, да свършатъ министрите тази работа. Но следъ каза, че не трѣба да идемъ презъ купъ за гроши, защото могжатъ да обѣсятъ нѣкого и ако дадемъ пълномощие на министра, ще кажатъ, че по паше пълномощие сѫ го обѣсли, и иска да отхвърли отъ Народ. Събрание тази отговорностъ той. Сега предстоятъ дѣлъ евентуалности: или да се откажемъ да приемемъ въ практика сѫдопроизводството и да си остане *status quo*, или иакъ да се съгласимъ да се разглѣда законътъ глава по глава, безъ много разисквания и дебати; а само всѣки да обсѫждава, колкото му ума стига; а послѣ да помолимъ г-на министра на правосѫдието да введе въ практика този проектъ. Само така можемъ да постигнемъ цѣлта, другояче азъ не разбираамъ. При туй трѣба да се съгласимъ, щото до края на този мѣсяцъ да се продължи сесията.

Грънчаровъ: Въпросътъ е доста ясенъ и Народ. Събрание просто трѣба да се попита съ тѣзи въпроси, които постави г-нъ министъръ, както: желаетъ ли Народ. Събрание да се положи въ дѣйствие новото сѫдоустройство, или не?

Славейковъ: За да свършимъ има още нѣколко думи. Говори се тука за противорѣчие. Ако искамъ да търсимъ противорѣчия, може да ги намѣримъ и въ думите на предговоривши. Г-да, не стига да имами предъ видъ, че вѣче приехми закона за сѫдоустройството, и че сега предлежи закона за сѫдопроизводството, но трѣба още да помнимъ, че подиръ него ще послѣдва още и З-тий законъ. Слѣдователно трѣба да земемъ въ внимание, ще ли можемъ да свършимъ и другите закони, и ще ли можемъ да ги вотирами въ това време, което имами. Ако видимъ, че не можемъ, тогава не разбираамъ, защо да вървимъ така презъ купъ за гроши. За това трѣба да

помислимъ малко, и тръба да намъримъ начинъ, по който да обсъдимъ този законопроектъ. (Гласове: Искрено!) Както обича Народ. Събранието може да направи. Само бихъ желалъ, ако пристигнимъ да разисквамъ този законъ, тогава тръба да помислимъ, какъ ще бъде съ онзи закони, които има да ни се представятъ още.

Предсъдателъ: Въпроса се доста разясни. Азъ мисля, че не ще бъде излишно, ако повторимъ въ кратко, което се каза. Събранието предполага, че ще бъде нужда да се положи въ практика закона, само въпроса е, по кой начинъ тръба да се приемятъ тъзи два закона? (П. Станчовъ: Искрено!) Първото мнѣние бъше това, да се мине по законенъ пътъ, тъй да се разглѣда членъ по членъ; второ бъше да се прочете глава по глава и да се прави бѣлѣжки отдалечно върху този или онзи членъ въ кратдѣ; трето мнѣние бъше, понеже се представиха два закона на Народ. Събрание и всѣки може у дома да го разглѣда и послѣ да се произнесе: Народ. Събрание приема ли го искрено или не; и четвърто бъше да се представи на министерството на правоъзданието да го тури въ практика и да се отложи до бѫдещата сесия, като се положи въ дѣйствие подъ отговорността на г-на министра. Азъ ще положъ на гласоподаване първото предложение, но при всичко това има да се попита Събранието за по общия въпросъ, който предложи г-нъ министъ на финансите; за туй да се рѣши: има ли да остане предишното съдоустройство по временниятъ правила, или ще стане новото?

Расолковъ: Азъ искамъ да кажя, че ние нѣмами правила за тъзи сѫдове, които сѫ сега наредени.

Предсъдателъ: Азъ мисля, че напредъ по общия въпросъ тръба да се тури на гласоподаване, защото съ това ще се види, ще ли имами старото съдоустройство безъ мировитъ сѫдии, или ще имами новото съдоустройство? (Митр. Преславски: Не е имало такова предложение.) Азъ резолирамъ само, не предлагамъ още на гласоподаване. Понеже Събранието е приело закона за съдоустройството, то азъ мисля, че съ това се вѣче произнесе, че желае новото. (Гласове: Желаемъ новото!) За това пристигвамъ да положя на гласоподаване исказанитѣ 4 предложения: Желае ли Народ. Събрание да разглѣда предложенитѣ два закона членъ по членъ, което ще ни въсърѣ твърдѣ много? Който желае да си дигне ржката. (Само 5 души дигатъ.) Второто предложение ще гласи: Желае ли Народ. Събрание да се разглѣдатъ двата закона глава по глава, да се вотиратъ главитѣ искрено, и да се правятъ забѣлѣжки върху цѣлата глава, като се има предъ видъ, да не заплѣтемъ работата? Който не желае да си

дигне ржката. (Малцина.) Разбранъ ли е въпроса? (Разбранъ е.) Слѣдователно, Събранието се произнесе, че желае глава по глава да се разглѣдватъ законите. Мнешеството каза, че не желае, слѣдователно остана большинството, че желае глава по глава.

Грънчаровъ: Азъ мисля, че единъ отъ секретъ тръба да чете закона отъ трибуналата. (Приема се.)

Предсъдателъ: Въпросътъ е нататъкъ за продължение на настоящата сесия до първий Юний. Желае ли Народ. Събрание да се помоли Н. Височество да се продължи сесията до първий Юний?

Епис. Климентъ: Този въпросъ да остане слѣдъ отдиха.

Предсъдателъ: Давамъ на 5 минути почивка.

(Послѣ распускъ.)

Предсъдателъ: Засѣдането се отваря. Преди да пристигнемъ къмъ разглѣждане на законопроекта, ще питамъ Народ. Събрание, желае ли да се продължи засѣдането до 1 Юний? (Желае.) Който не желае да си дигне ржката. (Малцина.) Тогасъ бюрото ще помоли г-на министра на вънканнитѣ работи, да представи нашата молба на Негово Височество.

Грънчаровъ: Като се произнесе Народното Събрание за продължение, то азъ ще предложя, да има двѣ засѣдания въ день, и тогава тръба да се даджатъ и помощници на секретаритѣ.

Епис. Клим. Браницки: Да питамъ стенографитѣ, да ли могатъ да успѣятъ.

Пановъ: Тръба и министритѣ да се попитатъ, да ли ще иматъ време.

Славейковъ: И за други служащи ще има неудобства. Азъ съмъ предсъдателъ на административния съвѣтъ и заранѣ едвамъ ще може да присъствамъ. Народ. Събрание може да приеме, но ще има доволно неудобства.

П. Станчовъ: Този въпросъ, понеже нѣма г-да министритѣ тукъ, и не знамъ да ли ще се съгласи Нег. Височество съ продължение на сесията, да го оставимъ за утрѣ, а сега да пристигнемъ къмъ работа.

Мин. Каравеловъ: Народ. Събрание може да продължи сесията съ съгласието на Княза; може да обяви на министерството, и каквото рѣши Княза, то днесъ или утрѣ ще да узнаемъ.

Предсъдателъ: Въпросътъ за 2 засѣдания да се остави, до когато се удобри отъ Нег. Височество продължението на сесията.

Грънчаровъ: Ако сега ще се произнесемъ, то не ще да бѫде врѣдно.

Предсъдателъ: Които искатъ да бѫдятъ 2 засѣдания въ день, да си дигнатъ ржката. (59 динахъ ржка.)

Славейковъ: Азъ пакъ моля, преди да се произнесе Събранието, да вземе въ внимание, че работата несъстои въ многото засъддания и че може да се върши работа безъ да съдимъ цѣлъ денъ тукъ. Преди всичко тръба да се опредѣлятъ още 4 секретари, защото иначе това е невъзможно да стигнемъ стъ протоколитѣ.

Предсѣд. Брадель: Който нежелае да засъдавами два пъти въ денъ, да си дигне ржката. (Помалко дигатъ.) Тогава тръба да се опредѣли времето, кога ще засъдавами до обѣдъ и кога подиръ обѣдъ. Приема ли Н. Събрание да има засъддание преди обѣдъ отъ 8 до 11 и послѣ обѣдъ отъ 2 до 6 часътъ? (Приема): Сега е работата за 4 секретари. Какъ да ги изберемъ: явно или тайно; сега или утръ? (Гласове: сега).

Епископъ Климентъ: Г-да! Азъ виждамъ, че не се обръща никакво внимание на това да ли г-да стенографитѣ ще могатъ да успѣватъ?

Предсѣд.: Г-нъ Безеншекъ ще се помажи за малко време. (Безеншекъ се съгласява на драго сърдце).

Митр. Мелетий: Благодаримъ за любовта и патриотизма на г-да стенографитѣ.

Предсѣд. Азъ предлагамъ за секретари: г. Грънчарова (Приема се). г-на Каролова. (Приема се). г. Хранова. (Приема се). г. Т. Станчова. (Приема се).

Храновъ: Азъ съмъ членъ на комисията, нещо могъ да бѫдѫ секретарь.

Баларевъ: И азъ бѫхъ членъ въ комисията за съдопроизводството, но сѫщевременно бѫхъ и секретарь.

Предсѣд.: Сега ще пристапимъ да четемъ „Устава за гражданското съдопроизводство на мировитъ съдии“, глава по глава. Обръщамъ вниманието да не се правятъ бѣлѣшки върху цѣли статии, за да се незаплита въпроса.

Секр. Баларевъ: (Чете):

ГЛАВА I.

За подсѫдностъ-та.

1. Подъ вѣдомството на мировитъ съдии поддѣжжть:

а) Всякакви искове, на които цѣната не надминава хиляда франка;

б) Искове за възнаграждение въ вреда или загуби, кога количеството имъ не надминава хиляда франка;

в) Искове за запазване и въстановление владѣнието си надъ движимитѣ и недвижими имущества, когато не се е минжало повече отъ шестъ мѣсесца, отъ какъ се е нарушило владѣнието имъ.

г) Искове за всякакви права за ползвание и участие отъ недвижими имущества въобще.

Заб. Мировитъ съдии рѣшаватъ окончателно искове не повече отъ за сто франка; а искове по-горѣ отъ сто франка поддѣжжть на апелъ.

2. Освѣнъ изброените предмети въ предидущата статия мировия съдия може да разглѣдва всякакъвъ споръ и граждански искъ, ако и двѣтѣ противници страни го поможатъ да имъ разглѣдатъ работата, и да я рѣши по съвѣтъ. Рѣшеніята, които мировитъ съдии издаджатъ слѣдъ подобна молба, се считатъ за окончателни и не поддѣжжатъ на апелъ.

3. Подъ вѣдомството на мировия съдия не поддѣжжть:

а) Искове за право на собственность или за право на владѣние недвижими имущества, което е утвѣрдено по установениетѣ порядъкъ;

б) Искове, които сѫ съпрѣжени съ интересите на казната, освѣнъ исковете за възстановление нарушено владѣние.

4. Искътъ се представя на този мировий съдия въ околната, на който отвѣтника живѣе постоянно или временно.

5. Искъ, който се отнася до нѣколко отвѣтници, които живѣятъ въ разни мирови околии, се подава на тогозъ, отъ мировитъ съдия, на когото ищецѣтъ памѣри за сгодно.

6. Искове за възстановление нарушено владѣние, за право на ползвание отъ участие въ недвижими имущества и въобще за награждение за вредъ и загуби на недвижимо имущество, се представляватъ въ този мировий съдия въ околната, на който са намѣрватъ недвижимите имущества.

7. Искове противъ компании, общества и съдружия, се представляватъ въ този мирови съдъ, въ околната на който се намѣрватъ фирмата или управлението имъ; а за договори, които сѫ станали съ мѣстните имъ агенти или контори, искове могатъ да се подаджатъ и въ мѣстото, гдѣто сѫ или конторите или агентите.

8. За разглѣдане на дѣла, подсѫдността на които зависи отъ мѣстожителството или пребиванието на отвѣтника, страните иматъ право, повзаймо съглашение, да се обрѣщатъ къмъ тоя изъ околниските мирови съдии, когото тѣ сами си избератъ.

9. Противо-положенъ искъ, който е подъ вѣдомственъ на мировий съдия, се разглѣдва отъ този съдия, къмъто е билъ предаденъ първоначалниятъ искъ.

10. Кога противо-положниятъ искъ, който е свързанъ иерархично съ първоначалниятъ искъ, споредъ цѣната си не поддѣжи подъ мировия съдия; то съдията прекратява производството на това дѣло въ свойте Съдъ, и предоставя на тѣжителите право да си пренесатъ работата въ Окръжниятъ Съдъ.

11. Преприятие за подсѫдност между мировии съдии подъ единъ Окр. Съдъ, се рѣшаватъ отъ Окръжниятъ Съдъ, подъ който се намѣрватъ; а между мировии съдии отъ разни окръзи, рѣшаватъ се въ онзи Окръженъ Съдъ подъ вѣдомството, на който се е повдигнело най-напредъ дѣлото.

12. Проприятие, чрезъ което се иска да се покаже къмъ кой мировий съдия тръба да се отнесе спорниятъ въпросъ, се подава отъ тѣзи учрѣждения, между които е възникнала препиранията. Това проприятие съ обясненията заедно се препраща за разглѣдане въ този Окр. Съдъ, отъ който, споредъ горѣказаниетъ статии . . . . зависи да рѣши въпросътъ за подсѫдността, но производството на дѣлото въ това време се спира, до като се разрѣши повдигнатата препирания.

Предсѣд. Има ли нѣкой да направи бѣлѣжка върху четената глава?

Митр. Милетий: Забѣлѣжката на първий §,

казва, че искове по-горѣ отъ 100 фр. подлежатъ на аппель. Тука трѣба да се каже, да ли подлежатъ на аппель на окр. сѫдилища, или на аппелативнитѣ. Азъ мисля, че трѣба да прибавимъ, да подлежатъ на окр. сѫдилища.

Предсѣд.: Подъ аппель се разбира по-висока инстанция.

Икономъ П. Тодоръ: Азъ щѣхъ да кажж, че г. М-ръ, който е представилъ законътъ, трѣба да е тука да дава обяснения.

Грънчаровъ: Менъ ми се чини, че е нѣщо упущено, именно за нотариалната частъ, която ще върши мировия въ неговата сѫдебна окolia и за опекунството.

Предсѣд.: За това ще се говори въ другъ законъ.

Баларевъ: Както се вижда, че мировитѣ сѫдии у настъ сѫ съвсѣмъ нови институти, то незнай, до колко тѣ ще могатъ да отговарятъ на длѣжностите си. За това чини ми се, че 100 фр., до които могатъ да рѣшаватъ окончателно, е твърдѣ много. Азъ предлагамъ, че за рѣшения повече отъ 60 фр. има всѣки право да апелира на окр. сѫдилище.

Т. Станчовъ: Г-да, ако недадемъ право на мировитѣ сѫдии да рѣшаватъ до 100 фр., съ какво ще улѣснимъ населението? Тогава за всѣки 100 фр. трѣба да се отива на окр. сѫдилище, което може да е 12 часа далеко.

Баларевъ: Вижда се г. Станчевъ не ме е разбралъ. Тука е работата за рѣшение окончателно. Мировитѣ сѫдии могатъ да рѣшаватъ и повече отъ 60 фр., но окончателно да рѣшаватъ до 60, а всѣки, за повече, има право да апелира на окр. сѫдилище; това е само една гаранція.

Грънчаровъ: Азъ мисля, да е освѣтлено Н. Събрание достаточнно, че трѣба окончателно до 100 фр. да рѣшаватъ, а само до 300 грона да рѣшава окончателно, е твърдѣ малко. Други бѣлѣжки нѣма да се представлятъ. За това да се приеме I. глава безъ измѣнение.

II. Станчовъ: За да не ставатъ много пренарни върху цѣлата глава, предложихъ бихъ, ако Събранието намѣри за добро, най-напредъ въпроса да става преди да се разисква: приема ли се тази глава или не? ако не се приема, тогава да се разисква.

Предсѣд.: Това допира до приетия редъ у настъ.

Славейковъ: Истина, трѣба да приемемъ за начало да не се пушци въ дѣлбоки разисквания, а само бѣлѣжки могатъ да се правятъ. Азъ ще кажж върху забѣлѣжката на г. Баларева, че неможе тя да се приеме, защото съ туй показвами недовѣрие къмъ бѫдящите мировии сѫдии. За това желая да остане 100 фр.

М-ръ Каравеловъ: Азъ може да докажа още друго, че ще бѫде опасно, ако туримъ таквата малка сумма, защото тогава ще бѫдатъ толкова аппелации при окр. сѫдилища, щото нещо могатъ да ги свършватъ. Тука не е толкова работата за мировитѣ сѫдии, колкото за апелитѣ.

Предсѣдателъ: Приема ли Н. Събрание да си остане 100 фр.? (Приема). Има ли нѣкой да направи бѣлѣжка върху члена?

Стѣфанъ Поповъ: Въ 4 ст. се казва (чете). Въ 8 ст. се казва (чете) Струва ми се да има противорѣчие между дѣвѣтъ статии. Сега незнай, кои мирови сѫдии се разбиратъ.

Предсѣдателъ: То се предоставя право на тѣхъ, кого да си избератъ за посрѣдникъ.

Т. Станчовъ: Въ I. членъ З алинея гласи: (чете). Слѣдователно, ако стопанина отсѫтства отъ мястото си и не дойде въ мясеца, другъ му присвои имота, когато се завърне онзи, и си поискай имота, той не ще ли си получи имота? Той може би да е заминалъ за своя работа и неможалъ да я свърши за 6 мясеци. Слѣдователно ще бѫде обезправданъ, ако му се отнеме имота. За това предлагамъ думитѣ: „6 мясеци“ да се отхвърлятъ.

Михаиловски: Твърдѣ добрѣ каза г. Станчевъ. Това е завладѣние кога отсѫтства нѣкой и ако се миньятъ 6 мясеца, тогава трѣба да отива на окр. сѫдилище, за да получи рѣшение. Впрочемъ остава на Събранието, да се произнесе върху това.

Т. Станчовъ: Азъ мисля, че това право трѣба да дадемъ на мировитѣ сѫдии, тѣ първо да разглѣждатъ работата. Защото тѣ иматъ случаи по отлизо да узнаватъ работите. И който прави това заявление, той ще отиде, ако иска, да апелира на по горно сѫдилище.

Предсѣд.: Приема ли се тази алинея както си е? (Приема се). Приема ли се I. Гл. както се прочете? (Приема се).

Секр. Баларевъ: (Чете:)

ГЛАВА II.

За Повѣренниците.

13. Повѣренникъ предъ мировитѣ сѫдии може да бѫде всяко лице, което е на възрастъ, и което не е опорочвано по Сѫдъ, исклучватъ се само лица отъ сѫдебното вѣдомство.

14. Сѫдящитѣ се обявяватъ на мировия сѫдия устно или писмено кого сѫ избрали и назначили за свой повѣренникъ. Тѣ могатъ тѣй сѫщо да даджатъ на свойъ повѣренникъ пълномощие, споредъ правилата, по които се правятъ довѣренности или пълномощия,

15. Устното пълномощие се записва отъ мировия сѫдия въ парочно за това пригответа книга, и се подписва отъ него и отъ довѣрителя, ако той може да пише. А писменото пълномощие се прилага при дѣлото.

16. Пълномощника или повѣренника, на когото сѫдящий се е повѣрилъ воденето на сѫдбата си, предъ ми-

ровия съдия, може да свърши дългото и миролюбиво (съ спогодба), макар и да не е казано за това нищо въ до- върениността.

17. Единъ пълномощникъ може да се откаже да слѣдова захванатото въче дѣло, нѣ като се откаже веднъждъ нѣма право послѣ той да стане пълномощникъ на против- пата страна; а кога отсѫтствува повѣрителя му, повѣрен- никът е длѣженъ, да му извѣсти предварително, за да може той самъ да има време или лично, или чрезъ пълно- мощникъ да си слѣдовъ дѣлъто.

18. Довѣрителът има право да упішожи всяко време довърениността си, или да спре пълномощника си, щомъ извѣсти това на мирови съдия било словесно, било пис- менно, нѣ съдията отъ това нѣма нужда да спира или да отсрочва разглѣдането на дѣлъто, за да чака до като страната назначи новъ повѣренникъ. Всичкитѣ дѣйствия, които сѫ извършени законно отъ повѣренника до часът на отстраненето му, оставатъ въ сила.

Митр. Мелетий; I §, II редъ, казва: „които е на възрастъ.“ Нашитѣ Българи, кога то говорятъ за възрастъ, разбираятъ зрѣлъ умъ. Но единъ адвокатъ може да злоупотрѣби тѣлкуването на тѣзи думи, за това желателно е да се опредѣли 18 или 20 год; или по добrъ 21. год.

Расолковъ: Повѣреницитѣ въ съдебната част играятъ тѣрдѣ важна роля и за това желателно е да разбираятъ тѣ добrъ официалния язикъ и да бѫдятъ български подданици. Ние до сега нѣмами още никакви закони за тѣхъ, а какво правятъ тѣ, това всѣки знае. Ние чухми много срѣщо тѣхни- тѣ дѣла и много пъти се е случвало, че съдииятъ се излѣгватъ отъ тѣхъ, като имъ представятъ друго яче работата, отъ както е. Когато повѣреника въ този случай може да играе тѣрдѣ голѣма роля, то трѣба, въ нѣкои случаи, да подлежатъ сами на съдъ. Познато е какъ става у насъ съ тѣзи адвокати, които имъ се дава право, та може всѣки, който е на възрастъ да бѫде повѣренникъ, като се исключаватъ лицата само отъ съдебното вѣдомство. Ние имами въ столицата адвокати, фалирали тѣрговци, други сѫ по занятие кърничари, които, освѣнь своите занятія, упражняватъ, още и адвокатство; 3-то има такива лица, че българ. подданици; а 4 — такива, които незнай- тъ Българския езикъ. Отъ всичко това излиза та- къвъ единъ хаосъ, че сами съдиищата немогатъ да си помогнатъ. Има и такива, щото като напра- вятъ компания помежду си и съдатъ на вратата, улавятъ една едната, другия другата страна, и, като се съгласятъ, отиватъ на съдъ, единий защищава едната страна, другий другата, а сѫ договорени предварително, коя страна да падне, за да печелятъ. А щомъ представлятъ работата въ единъ видъ, по тѣхенъ договоръ, съдъ неможе другояче да се про- изнесе, освѣнь както му се представи отъ тѣхъ ра- ботата. Затова, желателно би било, да се опредѣли годината, да знаятъ официалния язикъ, да бѫдятъ

хора, които разбираятъ отъ работата и да бѫдятъ български подданици.

Т. Станчовъ: Това щѣхъ да кажж, че на- шия народъ и отъ тѣзи шарлатани страда.

Пановъ: Азъ мисля, че тукъ не е мястото, да говоримъ за повѣреницитѣ; но когато направимъ законъ за тѣхъ, тогава ще говоримъ за тѣхното право и длѣжности. Сега е работата само за съдо- производство то.

Славейковъ: Азъ сѫщо искахъ да забѣлѣ- жж, ако се спремъ да правимъ закона за повѣрени- цитѣ, това ще ни отдалечи отъ предмета. Но това, което Г. Расолковъ каза, за официалния язикъ, мо- же да се приеме тукъ; впрочемъ това въче сѫщес- твува и ако не го практикуватъ съдиищата, кой имъ е кривъ. Колкото за възрастъ та има гражда- нски законъ. А за повѣреницитѣ ще се направи особенъ законъ.

Икономъ П. Тодоръ: Понеже предговори- виши каза, че ще се направи особенъ законъ, за това нещѣ да говоря повече върху тѣзи работи; защото мисля, че годинитѣ тоже ще се опредѣлятъ тамъ,

Райчо Поповъ: Азъ искахъ да отговоря на Г. Расолкова, като слушахъ, че ни представи тѣзи адвокати. Но азъ ще кажж, че негова милостъ живѣе тута, а отвѣтъ ги незнае. Тамо ги има още по мно- го. Послѣ има такива повѣреници, които пишатъ прошения, които казватъ на човѣцитетѣ, да му даджътъ 5 рубли и прошението, което ще му напише, щѣло да спечели. Това е чисто злоупотрѣбление.

Предсъдателъ: Това е другъ въпросъ. Съ- бранието е убѣдено, че трѣба да се зематъ мѣрки.

Расолковъ: Азъ като казахъ, че трѣба тия хора да знаятъ официаленъ язикъ, отговори Г. Сла- вейковъ, че има такъвъ законъ, но не го испълня- ватъ съдиищата. Азъ пакъ ще кажж, че нѣма та- къвъ законъ, защото съдиището има предписания отъ своеото началство да приема и разглѣжда съ всѣки езикъ, въ който се представя, стига само единъ отъ членовете да знаятъ тозъ язикъ. За това трѣба тукъ да се тури едно постановление, понѣ за адвокатите.

Михайловски: Тука може да се каже, че повѣ- реницитѣ трѣба да знаятъ официалния язикъ, и ко- гато стане особенъ законъ, да се основавами на тази глава. Тѣй сѫщо трѣба да се помене, че тѣ трѣба да сѫ българ. подданици, и всѣкий трѣба да е неопороченъ предъ съдътъ и да не е лишенъ отъ граждански права. Когато стане особенъ законъ, тогава може да се каже, че трѣба да има диплома отъ юридически факултетъ и т. н. Но за сега стига да се каже, че е бѣл. подданикъ неопороченъ предъ съдъ и да знае официалния язикъ.

Цеко Петковъ: Тия хора, които се наричатъ повъреници, азъ зная, че заплатът работата повече, и желая да се турятъ позръли човѣци.

Тодоровъ: Азъ съмъ на мнѣнието на Г. Михайловски; защото нашето правителство, ако е дозволявало на мусулмани да исказватъ желание по своя езикъ предъ съда, тогава и трѣба да позволимъ на адвокатите да говорятъ турски. Всѣки адвокати трѣба да знае български, да му се опредѣля възрастъ та, да е български подданикъ. Защото ако е чужди подданикъ и той предприема едно дѣло, азъ немож да го карамъ на съдъ, като той е чуждъ подданикъ и е подъ защитата на консула си. За това трѣба да бѫде българ. подданикъ.

Единъ Гласъ: Азъ ще кажѫ и това, че единъ става повъреникъ, който е участвовалъ въ предаването налиятъ братя на турците.

Предсѣд.: Приема ли Н. Събрание предложението на Г. Расолковъ? (приема). Формулирайте го по добре Г. Расолковъ.

Расолковъ: (чете). „Повъреникъ предъ ми-
ровитъ съдии може да бѫде всѣко лице, което
е на възрастъ до 21 год., който е неопороченъ предъ
съда, който е български подданикъ и който знае
официалния язикъ; исклучаватъ се само лица отъ
съдебно вѣдомство.“

Предсѣдателъ: Приемали Нар. Събрание 136 чл. по допълнението отъ Г. Расолковъ? (приема.) който не приема да си дигне рѣжата. (Никой не дига.)

Тодоръ Станчовъ: Въ 15 чл. се говори за устно пълномощие, което наистина нѣкои пѫти може да се злоупотрѣби, и заради туй бѣше до сега само писмено. Много пѫти едно лице, което незнае да чете и пише, иди да се съди, и ще иска отъ секретаря да му напише пълномощието. Устното пълномощие се записва въ протоколът и за оногозъ, който незнае да чете да пише, за него другъ ще подпише. Тогава когато се рѣши съдбата, той може да каже: азъ недадохъ пълномощие; а секретаря ще каже: ето го, тукъ е; ще се препиратъ. За това най-добре е да става писмено.

Предсѣдателъ: Понеже има твърдѣ много души, които желаятъ да говорятъ, то има да напомня, че това е само за улеснение за безграмотните хора, да се записватъ пълномощията.

Сукинаровъ: 15 чл. е тѣсно свързанъ съ 14 и исхожда отъ него. Преди да говоря по-нататъкъ, ще кажѫ на Г-на Станчева, че могатъ да се приематъ и словесни прошения. Ако тукъ се говори, за да се улесни населението; това ще се улесни съ 14 чл., който теже съществуване въ временитетъ правила, дѣто се казва, че съдимия може да опълномощи свой повъреникъ: устно, писмено, или чрезъ особено пълномощие. Но какъ се практикува този членъ въ

нашите съдилища? Практикувалъ се е така, че сѫ се приемали само писменни пълномощия, т. е. никой неможе никого да опълномощи безъ да подтвърди по напредъ въ съдътъ подписътъ потариусът и туй безъ нужда ставать голѣми разноски, за това азъ желая да напомня тукъ, че тозъ членъ е за улеснение. Членътъ въ Врем. Правила трѣба да се измѣни, или ако си остане така както си е, тогава трѣба да се тълкува точно, както той говори и да се практикува така, защото, ако бъль толковъ добъръ, че казалъ да имами само писмено опълномощение, тогава не ще има никакво улеснение за населението.

Михайловски: Това искамъ да кажѫ: Ако се допуснатъ словесни жалби и словесни пълномощия, то относителното лице може само да каже: тогава искамъ за повъреникъ и това е доста точно; мировия съдия е длъженъ да го запише въ протоколътъ.

Расолковъ: И азъ искахъ това да кажѫ.

Пановъ: Нѣколко думи върху 16 чл. имамъ да кажѫ. (Чете го.) — Тукъ се казва, че пълномощникътъ може да свърши дѣлото и миролюбиво, макаръ и да не е казано нищо за довѣреностъ. Колкото азъ зная, правилото и законътъ за пълномощията казва така: ако не бѫде нищо опредѣлено за помирение въ пълномощието, тогава повъреникътъ нѣма право да направи помирение.

Предсѣдателъ: Мировиятъ съдии се отличаватъ отъ другите съ това, че искатъ по миренъ начинъ да свършватъ дѣлото; и ако за това не му се дава възможностъ, тогава незная, защо ще имами мировии съдии.

Пановъ: Разбира се, ако бѫше съдопроизводството уголовно. Но това е просто гражданско; и ако виновния не се смири по миролюбивъ начинъ, тогава какво ще прави.

Михайловски: При другите съдилища трѣба да има пълномощието на спогодбата и съдътъ ще го има; но характерътъ на мировиятъ съдии е такъвъ, че не искатъ повъреникътъ, имали позволение да свърши миролюбиво дѣлото или не. Мировия съдия на всѣкой начинъ ще предлага на примиряване, защото мисията му е таквазъ.

Митр. Мелетий: Азъ мисля, че всички тѣ съвѣтъ глѣда на мировиятъ съдии, като на олицетворена справедливостъ, и затова трѣба да имъ се даде всяка възможностъ да вършатъ своята мисия.

Тодоровъ: Азъ незная, какъ може да се приеме 16 чл. който казва! (Чете го.) Слѣдователно, азъ опълномощявамъ единъ человѣкъ, да ми тръси правото, а не го опълномощявамъ да се помирява, но тозъ членъ казва, че и безъ моето писмено условие, може да се помирява. Това азъ неразбираамъ.

Предсѣдателъ: Приема ли се 16 чл. както е въ проектъ? (Приема се.) Който не приема да

си дигне ржката. (Никой недигна.)

Бръшляновъ; Помните всички, че преди рас-
притъ, които имахми, съгласихми се, че ще се разглъд-
ва законопроектът глава по глава, ржководими отъ
единствената причина, че нѣмами време да държимъ
дълги дебати. Но азъ виждамъ, че вмѣсто да скратимъ
дебатът, ние ги продължавамъ по-вече. Цѣлата тая
глава се състои отъ едно предложение, и за това
най-добре щѣше да бѫде, ако се бѣше предложила
цѣла на Нар. Събрание: приема ли я или не? Азъ
неразбираамъ защо да гласоподавамъ всякой членъ
отдѣлно.

Предсѣдателъ: Приема ли Нар. Събрание
II глава както е въ законопроекта и съ допълнение-
то на 13 чл. отъ Г-на Расолкова за повѣреници?
(Приема се). Който неприема да си дигне ржката.
(Никой недигна.)

Секр. Баларевъ: (Чете):

ГЛАВА III

Подаванье исъкъ и виканье на Съдъ.

19. Прошение за исъкъ, което се подава на мировийтъ
съдия може да бѫде устно и писмено.

20. Устното прошение за исъкъ се записва отъ ми-
ровийтъ съдия въ особна за това назначена книга; прочита-
се на ищецътъ, който го подписва, ако знае да пише.

21. Писменото исково прошение, което не може да
се разглѣда отъ мировийтъ съдия, се връща на ищецътъ, като
му ся разясни защо не може да се глѣда; устното проше-
ние слѣдъ обяснението, дава му се, ако пожелае писмено
удостовѣрение, защо не може да му се глѣда работата.

22. Както въ писменото, тѣй и въ устното прошение
ишецътъ е дълженъ да покаже:

а) имѧто си, фамилията или прекорътъ, както и за-
нятното си, мѣстото гдѣто живѣе, както и а свидѣтелитъ
си, ако привежда таквизи, а тѣй сѫщо и мѣстожителството
на отвѣтникътъ си.

б) доказателствата, на които основава исъкъ си.

в) да покаже цѣната на исъкъ точно, освѣнъ за
дѣла, които не подлежатъ на оцѣнение.

г) да обясни: какво именно иска, и що търси.

23. За цѣна на исъкъ се счита суммата, която е по-
казана въ исковото прошение, като ся прибавяятъ при нея
суммата и процентитъ, които се искатъ споредъ предявен-
нитъ исъкъ.

24. Ако се яви препиря върху показанната сума въ
исковото прошение, то тя се опредѣлява чрезъ свѣдущи
специалисти лица, назначавани отъ мировийтъ съдия.

25. Ищецъ, който основава свойъ исъкъ на писменни
доказателства, предава ги подъ расписка на мировийтъ съдия,
или когато подава исковото прошение, или поне не по-късно
отъ два часа слѣдъ пладнѣ въ той денъ въ утрешниятъ
на който ще ся разглѣда това дѣло.

26. Слѣдъ приемването исковото прошение, съдията
призовава на Съдъ както ищецътъ, тѣй и отвѣтникътъ, като
имъ съобщи срокътъ, кога трѣба да се явятъ.

27. Срокъ за явене на отвѣтникътъ предъ Съдътъ се
полага единъ день, слѣдъ като му се е връчила призов-
ката, за всички три часа разстояние отъ мѣстото, гдѣто
се намѣрва Съдътъ.

28. А когато и дрѣтъ страни се явятъ изведнождъ

предъ мировий съдия, той може немедленно да имъ разглѣда
дѣлото, безъ да отлага обаче назначенитѣ за разглѣдава-
ние дѣла въ него денъ.

29. Съдящитѣ се, свидѣтелитъ и други лица се
призоваватъ въ Съдътъ чрезъ призовки, въ които се оз-
начава:

1-во. Кой се вика на Съдъ, и отъ кого;

2. Защо се вика;

3. Мѣстото, гдѣто трѣба да се яви;

4. Деньть, а ако е нуждно и часътъ, когато трѣба
да се яви;

5. Какво се прилага при призовката;

6. Послѣдствията, на които се подлага той, който
се призовава, ако не се яви, съ указание на членоветъ.

Призовката трѣба да е подписана отъ мировийтъ
съдия;

30. Призовката се предава на призоваемитѣ лица
чрезъ разсилнитѣ, който се нахожда при мировийтъ съ-
дия, или чрезъ полицейското или общинско управление.

31. Призовката се връчава на самото лице, което
се вика, ако отсѫтствува то, тя се връчава на домашни-
тѣ му, или на тогози, който управлява имънието му, или
накъмъ на тогози отъ съсѣдитѣ му, който се заеме да му
я предаде; иль за всякий случай трѣба да се вземе отъ
всякиго расписка, какъ че я е приелъ, и се задължава
да я предаде.

32 Той, който връчава призовката, кога не намѣри
никого отъ горѣноказаннитѣ, оставя единъ екземпляръ отъ
призовкитѣ, въ градъ — на полицейскийтъ чиновникъ въ него
участъкъ, въ села, чифлици и пъръння — на общинното на-
чалство или полицейско управление, за да я предаджатъ
и а призоваваимътѣ.

33. Когато се връчава призовката, на нея се забѣлѣ-
жва времето, когато е връчена; а другитѣ екземпляри съ под-
писъ на получателътъ и времето на получението се предава-
ватъ на мировийтъ съдия. Ако той, който я е получилъ, не може
или не рачи да се подпише, то, за това илько се забѣлѣ-
жва и на драта екземпляра, като се означи: кога и кому е
връчена, и защо илько нужднитѣ подпись.

34. Деньть, когато трѣба да се представятъ предъ
мировийтъ съдия, може да се отложи по молбата и на дрѣтъ
страни изедно.

Сукнаровъ: Тъзи глава е земена отъ Вре-
мennитѣ правила, за това мисля, че не е нуждно
да се говори много за нея.

Тодоровъ: Върху 21 чл. послѣдния алиней
имамъ да кажа нѣколко думи (Чете): „Устното про-
шение слѣдъ обяснението, дава му се, ако поже-
лае писмено удостовѣрение“. Азъ не разбираамъ
сега, когато той е направилъ устно прошение, какъ
може да иска писменъ отговоръ?

Карапетровъ: Ако не се позволява устни
прошения, тогава ще бѫдатъ исключени тѣзи, които
незнайтъ да пишатъ.

Расолковъ: Най-голѣмото затруднение е то-
ва, да му се напише прошение; защото много пакти
се случва, че неможе да намѣри човѣкъ, който да
знае да пише. Освѣнъ това знае, какви мѫжнотии
посрѣдътъ въ тозъ случай сиромаситѣ, които ако
задължимъ писмено да се обрѣщатъ, не ще бѫде

скоро възможно.

Предсъдателъ: Въ напредната точка забължихъ, че не съм задължен мироитъ съдии да даватъ писменъ отговоръ на словесни жалби.

Михайловски: Съдията е длъженъ непременно да даде писменъ отговоръ, ако се изисква, защото той тръбва да тури писменна резолюция, по каква причина неприема пропшението, или жалбата, за да може по-горната инстанция да познае, защому се е отхвърлила прозбата. Слъдователно, ако прозбата заключава въ себе си такива недостатъци, за които съдията не може да я приеме, тогава той тръбва да дава обяснение и ако го дава устно, каква гаранция има, че хората няма да го злоупотребяватъ (Гласове: исчерпано е!)

Грънчаровъ: Желанието на Г-на Тодорова не тръбва да се приема.

Тодоровъ: Азъ желая просто да се каже: „на устно пропшение мировий съдия е длъженъ да дава устно, а не писменно рѣшение.“

Предсъдателъ: Приема ли Народно Събрание 21 чл. така както си е? (Приема се.) Желае ли Нар. Събрание да се даде цѣлата глава на гласоподаване? (Желае; други искатъ дума.)

Баларевъ: Азъ ще забължя върху 27 статия, която е много тъмна за мене. Въ нея се говори за срока за явяване на отвѣтника предъ съда, който срокъ му се полага единъ денъ слѣдъ като му се е връчила призовката. Менъ се чини, че тозът срокъ е прекратътъ, особено за отделечениетъ мяста.

Пановъ: Азъ напомнювамъ, че въ принципъ се прие, да се разглѣдва глава по глава. Слъдователно незнай Г-нъ предсъдателъ на какво основание питатъ: приема ли се тозъ или онзи членъ.

Предсъдателъ: Азъ питамъ за поправките, да ли се приематъ. Така да се вотира цѣлата глава безъ да се приематъ бължките, това не е вотирание.

Михайловский: Въ 27 чл. се казва, че като се проводи повѣстката на единъ човѣкъ, значи, че за всѣки три часа разстояние да му се дава единъ денъ срокъ, и всякой денъ по три часа се смята отъ разстоянието дѣто е той. Това е смисълъ на члена, който ще се поправи споредъ Руский текстъ.

Тодоровъ: Върху 24 ст. има да кажж. (Чете.) Азъ искамъ да се прибави „назначавани отъ Мировия съдия, по представление на знающи лица“.

Предсъдателъ: Приема ли Нар. Събрание цѣлата III глава, както си е въ законопроектътъ? (Приема се.) Който непримета да си дигне ржката. (Никой недига.)

Тодоровъ: Моята забължка не се е зела въ внимание.

Предсъдателъ: Когато на забължката на Г-на Тодорова никой не отговори, азъ не я давамъ на гласование.

Секр. Баларевъ (Чете): Глава 4-та.

За явяваньето на тъжащъ се, и за редътъ на производството у мировий съдия.

35. Разглѣданьето на дѣлата у мировитъ съдии става публично и словесно; при всичко туй засъдданието може да биде и непублично, ако и дѣлътъ тъжащи се страни го искатъ, и ако мировий съдия намѣри прозбата имъ уважителна.

36. Отвѣтникътъ, безъ да представя обяснения по сѫществото на дѣлото, може да предави отводъ въ следующитъ случаи:

1). Когато дѣлото е подсъдено на другий мировий съдия, или на друго съдебно учрѣждение.

2). Когато у сѫщиятъ, или у другий мировий съдия, или въ другий Съдъ се разглѣдва нѣкое дѣло по сѫщиятъ този предметъ и помежду тѣзи сѫщия лица, или дѣло, което има тѣсна свръзка съ предявениетъ искъ.

3). Когато искането на ищещътъ тръбва въ всичката си цѣлостъ да се относя къмъ другий отвѣтникъ.

4). Когато искътъ е предявянъ отъ лице, което нѣма право да иска и да отговаря на Съдъ.

37. Слѣдъ предварителното обяснение отъ дѣлътъ странн, мировий съдия предлага имъ да прекратятъ дѣлото съ помирение, като имъ показва дѣйствителнитъ, по неговото мнѣніе, способи. Мѣрки за склоняване тъжащътъ се на помирение мировий съдия е обязанъ да приема и во времето на дѣлото, и само въ случай на неспособка пристъпва да постанови рѣшеніе.

38. Помирителнитъ такмежъ на тъжащътъ се излага се на писмо, и, слѣдъ прочитаньето, подписва се отъ тѣхъ, или отъ тогози, на когото дѣлътъ тѣ. Свръзенето съ примирение дѣло неможе да се възстановява.

39. Когато пристъпи до разглѣдане на дѣлото мировий съдия предлага на ищещътъ да раскаже обстоятелствата на дѣлото и да обясни своите искания, послѣ да изслуша обясненията на отвѣтникътъ, като позволява и на дѣлътъ страни, и подиръ туй да допълниятъ единъ слѣдъ други свои показания, и имъ предлага отъ себеси нужднитъ за обяснение на дѣлото питания. Когато мировий съдия намѣри, че дѣлото е достаточно обяснено, тогава прекратява състязанието на странитъ.

40. По дѣла за въстановение на нарушено владѣніе мировий съдия не вльза въ разглѣдане на документитъ, които удостовѣряватъ правото на собственостъ на недвижимото имущество, и нѣ само възстановява нарушеното владѣніе.

41. По пропшения за испълнение на контракти и на обvezателства, извршени или засвидѣтелствованы по установениетъ редъ, отвѣтникътъ се призовава да се яви въ най-късъ срокъ, и ако мировий съдия признае, че възразенията му незаслужватъ уважение, постановява рѣшеніе за немедленото испълнение на обvezателството, и въ сѫщото време дава на ищещътъ испълнителъ листъ по туй рѣшеніе.

42. Отлагане на разглѣдане на дѣлото по искане на едната страна става само въ крайни случаи и не иначе, освѣтъ слѣдъ явяваньето на дѣлътъ страни предъ Съдътъ и подиръ словеснитъ между тѣхъ обяснения.

43. За получване на необходима за обяснение на

дългото справка или копия отъ документъ у нѣкое пристоящо място или отъ дѣлъжностно лице мировийтъ съдия дава на тѣжащитъсе, по негова просба, свидѣтельство, че справката или копията на документътъ дѣйствително е нужна и за еди-кой имение срокъ.

44. Разглеждането на едно дѣло у мировийтъ съдия се спира:

1) по взаимното съгласие на всички, които се тѣжатъ;

2) въ случаи на смърть, умоповрѣждане на единого отъ тѣжащите.

45. Разглеждането на дѣлъто се възобновява по прозбата на двѣтъ тѣжащи съдии, или на едната отъ тѣхъ.

46. Мировийтъ съдия, като види при разглеждането на дѣлъто, че то не подлежи на неговото вѣдомство, той прекратява по пататашното му разглеждане у себеси.

47. Случайтъ, въ които мировийтъ съдия срѣщне, въ редътъ на съдопроизводството нѣкое затруднение, разрѣшаватъ се отъ него по съображеніе на настоящите постановления съ правилата на съдопроизводството въ погорниятъ съдъ.

Предсѣдателъ: Приема ли Народното Събрание 4-та глава както е въ проекта? (Приема се.) Понеже цѣла слѣдующата глава има два листа, за това ще четемъ отдѣление по отдѣление.

Секр. Баларевъ (Чете):

ГЛАВА V.

За доказателствата:

ОДѢЛЕНИЕ ПЪРВО

Общи правила.

48. Ищецътъ е длѣженъ да докаже свойъ искъ. Огѣтникътъ, който възразява противъ исканіята на ищецътъ, длѣженъ е да докаже свойъ възраженія.

49. Мировийтъ съдникъ не събира доказателства или справки, но основава свойъ рѣшенія исключително на доказателствата, които сѫ представени отъ тѣжащите.

Д-ръ Минчевичъ: Искамъ да обръна внимание на 114 членъ на Конституцията (чете го:) Сега питамъ, има ли повече отъ половината членове на Събранието.

Предсѣдателъ: Г-да! Депутатитъ трѣба да знаеътъ свойъ дѣлъжности, или ако не е възможно да съставимъ вишегласие, да се распусне Събранието. Желае ли Събранието да се брои?

Пановъ: Да се брои не е нуждно, но да се помолятъ г-да депутатитъ, които сѫ вънъ; тѣ се считатъ, че сѫ въ събранието макаръ и да сѫ отъ вънка.

Предсѣдателъ: Има ли нѣкой да забѣлѣжи върху първото отдѣление?

И. Станчовъ: Азъ немога да говоря върху въпросътъ, който подигна г-нъ Д-ръ Минчевичъ, защото ако се съмнѣвамъ, че нѣма вишегласие, най-добре ще биде да се преброятъ.

Предсѣдателъ: Моля г-да Квесторитъ да при-

зоватъ г-да депутатитъ, които сѫ вънка.

И. Станчовъ: Да се чете цѣла глава както рѣшихме, а не отдѣление по отдѣление.

Предсѣдателъ: Прие се вѣче да се чете отдѣление по отдѣление. Приема ли Народното Събрание отдѣление първо както се прочете? (Приема се.)

Секр. Баларевъ (Чете):

ОДѢЛЕНИЕ ВТОРО

Показанията на свидѣтелите

50. Никой нѣма право да се отказва отъ свидѣтельство; отъ туй правило се исключаватъ:

1) роднинитъ на тѣжащите по права линия, въсходяща и низходяща, а тѣй сѫщо и роднитъ братя и сестри;

2) лицата, които се интересуватъ отъ рѣшението на дѣлъто въ полза на едната или на другата страна,

51. Не ся допускатъ до свидѣтельство:

1) умоповреденитъ;

2) тѣзи, които по свойъ физически или умствени недостатъци не сѫ могли да иматъ познания за доказаното обстоятелство;

3) дѣцата противъ родителитъ си;

4) сържитъ на тѣжащите;

5) духовните лица въ отношение къмъ туй, което имъ е повѣрено въ исповѣдь;

Всичкитъ тѣзи лица се отстраняватъ отъ свидѣтельство отъ самитъ съдия, и безъ указването имъ попрѣбата на тѣжащите се, когато съдията съгѣда помянхти тѣ причини за неспособностъ.

52. Дѣца, недостигнали шестнадесетъ години, а еще и лицата, за които се приема въ 31 статья на Оттомански Наказателенъ Законъ, могатъ да се питатъ, но безъ да се привождатъ на клетва.

53. По отводъ отъ противната страна устраниватъ се отъ свидѣтельство:

1) роднинитъ по права линия безъ ограничение на степенитъ, а въ съребърна роднинитъ на първите три и сватоветъ на първите дѣвъ степени на тогози отъ тѣжащите, които се облѣга на тѣхъ;

2) настойници (опекунитъ) на тѣжащите, които се облѣга на тѣхъ, или на оизби, които се памѣрватъ подъ неговото настойничество.

3) усновляемитъ на тѣжащите, които се облѣга на тѣхъ, или на неговитъ усновенъ;

4) оизби които иматъ тѣжба съ една отъ странитъ на лицата, на които интереситъ зависи отъ рѣшението на дѣлъто въ полза на тѣзи страни, които се облѣгатъ на тѣхъ;

5) повѣренитъ, ако на тѣхъ се облѣгатъ тѣхните довѣрители.

54. Отвѣдитъ на свидѣтелигъ трѣба да съ предявятъ преди привождането имъ на клетва или преди приемането на показанията имъ, ако то имъ се дава безъ клетва.

55. Свидѣтельтъ, ако самъ тѣжащиятъ се не се задължи да го представи, призовава се съ призовка.

56. Свидѣтелитъ отъ долнитъ военски чинове, които се памѣрватъ на дѣйствителна служба, призоваватъ се чрезъ тѣхното най-близко началство. Офицеритъ се призоваватъ непосредствено съ призовка, но призованието въ Съдътъ не ги освобождава отъ обязанноститъ на службата, ако тѣ не сѫ получили уволнение отъ своето начал-

ство. Слѣдъ удостовѣрение отъ военното началство за невъзможността на призоваваниетъ свидѣтель отъ военски-
тъ чинове, по военни обстоятелства, да се яви лично въ
Съдътъ, призоваваниетъ се испитва на мѣстото, дѣто служи

57. За неявяванье въ назначениетъ срокъ свидѣтель-
тъ, който непредстави уважителни оправдания, подпада, по
опредѣленето на мировий съдия, на парична глоба отъ
единъ франкъ до двадесетъ франка, споредъ важността
на дѣлата и споредъ състоянието на свидѣтельтъ; при туй
назначава му се новъ срокъ за явяванье. На сѫщата
глоба свидѣтельтъ подпада и въ случаите на второ нея-
явяванье.

58. Свидѣтельтъ може, въ продължение на дѣлъ
недѣли слѣдъ обявяваньето нему опредѣленето на
мировий съдия за наложената на него глоба, или при
явяваньето му на изново назначениетъ му срокъ, да пред-
стави своите оправдания на мировий съдия, който го
и освободява отъ глобата, ако признае оправданията уважи-
телни.

59. Свидѣтель, който по болѣсть неможе да се яви
при мировий съдия, испитва се отъ него на мѣстожител-
ството му и въ присъствието на тѣжащите, ако тѣ го
пожелаатъ. Също, испитваньето се прави въ мѣстожител-
ството на свидѣтели и въ такъвъ случаѣ, когато по
дѣлата трѣбва да се испита значително число лица, които
живѣятъ въ едно място.

60. Свидѣтели, които живѣятъ въ единъ мировий
участъкъ, отдалеченъ отъ мѣстото, дѣто става разглежда-
нието на дѣлата, могатъ да се испитватъ отъ мировий
съдия на тоя участъкъ, въ който живѣятъ, слѣдъ
предварителното обявяванье за туй на тѣжащите и въ
тѣхно присъствие, ако тѣ се явятъ въ назначениетъ за
туй срокъ.

61. Свидѣтели се испитватъ слѣдъ като се
приведатъ на клетва, ако тѣжащите, по взаимно съгласие,
не ги освободятъ отъ нея. Въ случаѣ на отсътствие на
священикъ, мировий съдия испитва ги безъ клетва,
като имъ напомня за обязанността да покажатъ по чиста
съвестъ всичко тѣмъ известно, и като вземе отъ тѣхъ под-
пись, че тѣ всичкото показано отъ тѣхъ задължаватъ се
въ случаѣ, ако нѣкой отъ тѣжащите поиска, да го
подтвърдятъ съ клетва.

62. Отъ клетвата се освободяватъ:

1) свещенино-служителите и монашествующите на вси-
чките християнски вѣроисповѣданія;

2) лицата, които принадлежатъ на вѣроисповѣданія
и секти, които неприематъ клетвата; памѣсто клетва тѣ
даватъ обѣщаніе да покажатъ всичката правда по чиста
съвестъ.

63. Всички свидѣтели се испитва особно, въ присъ-
ствието на тѣжащите, ако тѣ сѫ се явили.

64. Свидѣтели, които още не сѫ дали показанията
си, немогатъ да присъстватъ при испитваньето на
другите свидѣтели.

65. Слѣдъ изложението отъ свидѣтельтъ неговото
показание, мировий съдия представя на свидѣтеля
отъ себеси питанія по всичките необходими по тѣхно
мѣніе, предмети.

66. За разрѣшеніе на противорѣчия въ показанията
на свидѣтели по сѫществени предмети мировий
съдия назначава на свидѣтели очна срѣща.

67. Сѫществата на показанията на свидѣтельтъ се
записва въ протоколъ, който се прочита на свидѣтельтъ
и се подписва какъто отъ него, тѣй и отъ мировий

съдия. Въ случаѣ на неграмотностъ на свидѣтельтъ, туй
се забѣлѣзва въ протоколътъ и се подписва само отъ ми-
ровий съдия.

68. Силата на свидѣтелските показания, споредъ
достовѣрността на свидѣтельтъ, ясността, пълнотата и
вѣроятността на неговите показания, се опредѣля отъ
мировий съдия.

69. Свидѣтельтъ, който желае да получи възнагра-
ждение за отвличанѣе отъ занятия или за пътни разноски,
трѣбва да обяви за туй подиръ извѣршваньето на испит-
ваньето му. Възнаграждението се взема отъ страната, която
е поискала тоя свидѣтель.

70. Възнаграждението на свидѣтельтъ се опредѣля отъ
мировий съдия въ размѣръ отъ половинъ до четири
франка на денъ, и други мѣстни обстоятелства. Жалби
за недостатъчностъ на възнаграждението не се допускатъ.

Митр. Мелетий: Въ 52 параграфъ, дѣто се
поменува 32 статия отъ Отомански наказателенъ
законъ, имамъ да забѣлѣжа това, че не му е мѣстото
да се поменува този законъ. Може да се така ре-
дигира проектътъ, безъ да се казва Отомански
законъ; защото този законъ исхожда отъ волята
на Бѣлгарски народъ, и азъ незнай по каква при-
чина напомнюватъ закони, които се практикуватъ
въ другите държави. За това най-добре ще бѫде,
ако се отхвърли. Обръщамъ тоже внимание върху
62 статия.

Предсѣдателъ: Моля тази статия трѣбва да
се свърши понапредъ.

Сукаровъ: Относително до забѣлѣжката на
Негово Високопреосвященство Митрополитъ Мелетий
имамъ да кажа, че въ този членъ думитѣ „Отоман-
ски наказателенъ законъ“ неможе да се отхвърля,
защото нѣма още другъ законъ у насъ; и съ този
параграфъ се предвиждатъ онѣзи случаи, които ли-
шаватъ човѣка отъ граждански и политически права.
Ако замѣнимъ този законъ, тогава ще замѣнимъ и
тази дума.

Расолжовъ: Азъ сѫщото искахъ да кажа.

Михайловски: Негово Високопреосвященство
неотхвърля законътъ, само иска да не се поменува
това, именно отъ патриотизъ.

Митр. Мелетий: Върху 62 параграфъ имамъ
да направя една забѣлѣжка. Тука се намиратъ
думи „на вѣроисповѣданіе и секти.“ Въ нашата
дѣржава християнски секти нѣма, които да отхвър-
лятъ клетва. Нашето православно вѣроисповѣданіе,
както и католическото клетва неотхвърлятъ, а сек-
ти такива въ Бѣлгария нѣма. За това искамъ да се
исхвърли това.

Т. Станчовъ Напр. протестантската секта
на Квакера отхвърля клетвата.

Михайловски: Азъ мисля, че може да има
секти, особено ако се докара единъ иностраникъ
свидѣтель, който принадлежи на нѣкая такава секта,
тогава той неможе да се кѣлне, и ние неможемъ

да го принудимъ.

Единъ гласъ: Азъ неразбирамъ защо частни граждани, — търговците подлежатъ на клетва а свещеницитѣ не.

Предсѣдателъ: Не закачайте този въпросъ.

Митр. Мелетий: Принуждавамъ се да възразя на двамата предговоривци: Наистина квакерите отхвърлятъ клетвата. Но едно таково исключение не трѣба да стои въ законътъ; а колкото за свещеницитѣ, който прочете катехизиса, добрѣ ще види, че не се задължава за клетва православенъ священиникъ; и ако той направи зло, тогава има за него особени закони.

Тодоровъ: Върху 61 статия имамъ да кажа (Чете я.) Слѣдователно клетва става за всѣко дѣло. Азъ мисля, че клетва трѣба да се полага на хора за криминални дѣла и за дѣла отъ голѣма важностъ; защото на хората е мяично да се кълнатъ за всѣка работа и Евангелието теже не допушта да се кълнемъ за всѣка една работа. Слѣдователно за най голѣми работи трѣба да бѫде клетва.

Михайловский: За криминални работи неговото свидѣтелство се не слуша, ако не бѫде подъ клетва, а за гражданска може да се слуша. Ако и дѣйтѣ страни приематъ безъ клетва, става сѫбдата безъ клетва, но ако едната каже: азъ искамъ подъ клетва да се даде, тогава трѣба да се кълнятъ.

Т. Станчевъ: По Рускиятъ закони не се дава присяга, освѣнъ ако ония, които се сѫдятъ желаятъ да се даде клетва.

Атанасъ Костовъ: Азъ съмъ на мнѣние, за малки работи да се неналага клетва.

Михайловский: Почтена клетва не е грѣхъ и много пакти, ако не се давать свидѣтелѣтъ подъ присяга, погорната инстанция прерѣшава пресъдата, именно зарадъ туй, защото не е станала клетва.

Митр. Мелетий: За успокоение на съвѣстта на Г-да депутатитетъ, имамъ да кажа думитъ на Св. Апостолъ Павелъ „всѣка расправа между васъ да бѫде съ клетва.“ Присяга се дава при упирание, тогава се апелира на съвѣстта предъ Бога и за това нетрѣба да се сблазняватъ християните за това нѣщо. Само той ще отговаря за клетвата, който лъже.

Тодоровъ: Ако не се позволява клетва за малки работи, тогава повече ще се пази моралността; и въ Турското Правителство се изисквале клетва само за криминални дѣла отъ най голѣма важностъ. Почтенъ човѣкъ нѣма да прави лъжливо свидѣтелство и безъ клетва. За това не е нуждна за обикновени дѣла.

Баларевъ: Трѣба да знаете, че въ сѫдилищата нѣма обикновени и необикновени дѣла! Тамъ сѫ еднакви дѣлата и не се прави разлика за важни

и не важни. Ако допущами да правимъ разлика между дѣлата, тогава трѣба да правимъ разлика и за клетвата.

Тодоровъ: Г-нъ Баларевъ казва; че въ сѫдилището се глѣда на всички дѣла съ еднакво око. Но азъ питамъ Г-на Баларева, дѣто се казва, че въ окружните сѫдове се призоваватъ засѣдатели когато сѫ важни иждивения; не е ли това раздѣление на дѣлата?

Баларевъ: Искамъ само дѣвъ думи.

Предсѣдателъ: Приема ли се второто отдѣление на 5-та глава както се прочете? (Приема се.)

Секр. Баларевъ (Чете):

ОТДѢЛЕНИЕ ТРЕТО.

Писменните доказателства.

71. Актове отъ всѣкий родъ, туй извършенитѣ и явенитѣ по установенитѣ редъ, какъто домашнитѣ, а още и други книги приематъ се отъ мировия сѫдникъ въ съображеніе при рѣшението на дѣлото.

72. Съдѣржанието на писменните документи, извършени или засвидѣтелствани по установения редъ, неможе да бѫде опровергнато отъ показанията на свидѣтелите.

73. Въ случай когато тѣжащи се заявяватъ съмѣнните въ подлинността на акта, мировийтъ сѫдия се удостоѣвѣрява въ неговата подлинностъ чрезъ сравнение съ други актове, чрезъ сличаването на почеркътъ и испитването на свидѣтелите, за което и съставя протоколъ.

74. Когато противъ писменни доказателства, сѫществени при рѣшението на дѣлото, е повдигната прецерия за подлогъ, тогавътъ мировийтъ сѫдия предлага най-напредъ на страната, която е представила тѣзи документи, да ги вземе назадъ; ако тя не склони, той обяснява на обявившиятъ за подлогътъ всичката важностъ на посъдѣствията, на които послѣдниятъ подпада, ако недокаже дѣйствителността на подлогътъ. А когато тѣжащи си подтвърди прецерията за подлогътъ, тогавътъ мировийтъ сѫдникъ спира разглеждането на дѣлото у себеси, а документите, които сѫ обявени за подложни, препроважда на прокурора на мѣстните окрѫженни сѫдѣ, за да предложи въпросътъ за подлогътъ на разглеждане на сѫда по установенитѣ редъ.

75. Прецерията за подлогъ, предявена противъ такъвътъ актъ, отъ който независи сѫдността на рѣшението неспира разглеждането на дѣлото.

Предсѣдателъ: Приема ли Народ. Събрание отдѣление 3-то както се тукъ прочете? (Приема се.)

ОТДѢЛЕНИЕ ЧЕТВЪРТО.

Признанието.

76. Когато едната отъ страните сама признава при разглеждането на дѣлото ѝ у мировийтъ сѫдникъ, писмено или словесно, дѣйствителността на едно обстоятелство, което служи за утвърденіе на правото на нейния противникъ, тогава то се счита, че нѣма нужда отъ повече доказателства.

77. Признанието, направено отъ единого изъ съучастниците въ дѣлото, има сила само въ отношение къмъ тогози отъ тѣхъ, който го е направилъ. (Приема се.)

ОТДѢЛЕНИЕ ПЕТО.

Клетвата.

78. Сѫдебната клетва бива два вида:

I. Клетва, която едната страна предлага на другата, съ цѣль да постави рѣшението на дѣлoto въ зависимост отъ нея; тая клетва се нарича рѣшителна.

II. Клетва, която самъ Съдѣтъ предлага на едната или на другата страна.

I. За Рѣшителната Клетва.

79. Рѣшителната клетва може да се предлага въ сякачки препирин, и не само относително до личното дѣйствие на онай страна, на която тя се предлага.

80. Тя може да бѫде предложена въ всяко положение на дѣлoto, даже и въ такъвъ случаѣ, когато никакъ нѣма доказателства по искусть или по възражението.

81. Ако, тойзи, комуто е била предложена клетвата, се отрѣче да я приеме, и не престане да я предаде на противникътъ си, или ако противникътъ, комуто е била предадена, се отрѣче да я приеме, искусть или възражението се припознава за неправилно.

82. Клетвата не може да се предава, ако дѣйствието, което съставя иенитъ предметъ, излиза не отъ дѣлътъ страни, а лично отъ онай страна, на която е била предложена клетвата.

83. Страната, която е предложила или предлага клетвата, не може вѣче да се повърне, ако противната страна е обявила, че я приема.

84. Сторената клетва съставя доказателство само за или противъ оногова, който иж е предложилъ, а сѫщо или противъ настѣдниците му или лицата, които сѫ встѫпили въ неговите права.

II. За Клетвата, която ся предлага отъ самия мирови сѫдия.

85. Мировия Сѫдия може да назначи на едната отъ странитѣ клетва съ цѣль да тури въ зависимост отъ нея дѣлoto, или само съ цѣль да опредѣли размѣрътъ на основа, което трѣба да се преседи за страната.

86. Мировия Сѫдия може самъ да назначи на страната клетва при слѣдующите дѣлъ условия: необходимо е,

- 1) искусть или възражението да не сѫ напълно доказани;

- 2) да не сѫ и съвсѣмъ бездоказателни.

Въ всичкитѣ други случаѣ Съдѣтъ трѣба да приседи по искусть или да отхвърли безусловно.

87. Клетвата, която е назначена на едната страна отъ сѫдий Съдѣтъ, не може да бѫде предадена отъ нея на другата страна.

88. Клетвата за опредѣление стойността на предметъ, който се дира, може да бѫде назначена на ищецътъ отъ сѫдѣтъ само когато не е възможно да се опредѣли по другъ начинъ тая стойност.

Въ този случаѣ Съдѣтъ трѣба да опредѣли и до каква сума ще даде вѣра на клетвата на ищецътъ.

89. Клетва на тѣжашитѣ се не се допушта:

1) по дѣла, въ които иматъ участие несъвршеннолѣтни и изобицо лица, на които не се позволява свободното располагане или постѣжътъ.

2) по обстоятелства, които се намѣрватъ свързани съ иѣкое престъпление или простъжътъ.

3) въ дѣла свързани съ интересътъ на правителствени учрѣждения и съ градските и селски общини.

4) въ дѣла на общества, на дружества и на компании;

5) за опровержение на прямийтъ смисълъ на актоветѣ, на които подлинността не е заподозрѣна. (Приема се.)

ОТДѢЛЕНИЕ ШЕСТО.

Приглѣдъ на мѣстото и заключението на вѣщите людие.

90. Приглѣдъ на мѣстото, съ участието или безъ участието на вѣщи людие, става или по прозбата на една отъ странитѣ, или по усмотрѣнието на мировия сѫдникъ.

91. Приглѣдътъ се извршва отъ самия мирови сѫдникъ при драма достовѣрни свидѣтели и тѣжашитѣ се, които се призоваватъ словесно или съ призовки.

92. Не идването на тѣжашитѣ се на приглѣдътъ не го спира, и отсѫтвующите се лишаватъ отъ правото да се тѣжатъ на дѣйствията на мировия сѫдникъ по извршването на приглѣдътъ.

93. Мировия сѫдникъ може по прозбата на тѣжашитѣ се или по свое усмотрѣнието, да искажа заключението на вѣщите людие за такъвъ предметъ за оценката или за разглѣдането на който сѫ необходими особни свѣдѣнія.

94. Вѣщи людие се избиратъ на число отъ единъ до трима, по взаимното съгласие на тѣжашитѣ се; ако ли се тѣ не съгласятъ, тогава се назначаватъ отъ мировия сѫдникъ. Отводитѣ имъ се допушкатъ по сѫщите правила на отводитѣ на свидѣтелитѣ.

95. За приглѣдъ на мѣстото и за показанията на вѣщите людие се съставя протоколъ, който се подписва отъ мировия сѫдникъ, отъ тѣжашитѣ се, отъ свидѣтелитѣ и отъ вѣщите людие. Въ случаѣ на безграмотностъ на иѣкого отъ означенните лица, то се забѣлѣжва въ протокола.

Баларевъ: Азъ имамъ да направя забѣлѣжка върху 92 членъ. (Чете го.) Искамъ да кажа „и отсѫтвующите се лишаватъ отъ правото, ако не иматъ законна причина да отсѫтствуватъ.“

Предсѣдатель: Това се разбира.

Митр. Мелетий: Ако се приеме предложението, тогава по-добро се разясни.

Предсѣдатель: Разяснението е доста точно ако стои въ протоколитѣ. Приема ли се главата както се прочете? (Приема се.) Часътъ е вѣче миналъ. Утрѣ ще се съберемъ на 8 часа. Засѣданietо се закрива.

(Конецъ въ 5 часа 45 минути.)

Предсѣдатель { **П. Р. Славейковъ.**

Подпредсѣдатели

{ **Дръ. И. Брадель.**
Н. Сукнаровъ.

И. Даневъ.

Хр. Баларевъ.

В. П. Золотовъ.

К. Коевъ.

Секретари:

Управителъ на стенографическото бюро А. Безенешекъ.